

МОНГОЛ УЛС
МОНГОЛБАНК

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Бага тойруу 3, Утас: 31-03-92, Факс: (976-11) 31-14-71,
<http://www.mongolbank.mn>

2019.09.26 № A-1/895
танай _____-ны № _____-т

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА
ГОМБОЖАВЫН ЗАНДАНШАТАР ТАНАА

Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хуулийн 10.2-т заасны дагуу Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийн төслийг боловсруулж, “Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэл батлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг өргөн мэдүүлж байна. Улсын Их Хурлаар хэлэлцүүлж өгнө үү.

Монгол Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл, Засгийн газарт хүргүүлсэн болон Санхүүгийн тогтвортой байдлын зөвлөлийн гишүүн байгууллага болох Сангийн Яам, Санхүүгийн Зохицуулах Хороо, Хадгаламжийн Даатгалын Корпорацаас ирүүлсэн албан бичиг, төслийн тооцоо судалгааг хавсаргав.

Хавсралт ^{тал} хуудастай.

Хүндэтгэсэн

МОНГОЛБАНКНЫ
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.БАЯРТСАЙХАН

L 14_3523

A5-2019.doc

МОНГОЛ УЛС
МОНГОЛБАНК

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Бага тойруу 3, Утас: 31-03-92, Факс: (976-11) 31-14-71,
<http://www.mongolbank.mn>

2019.09.17 № A-2/877
танай _____-ны № _____-т

Төсөл өргөн барих тухай

Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийн төслийг боловсруулж, Монгол Улсын Их Хуралд өргөн барихад бэлэн болоод байна. Иймд Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийн төслийг Монгол Улсын Их Хуралд өргөн барих өдөр, цагийг товлож өгнө үү.

Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийн төслийг Монголбанкны Захирлуудын зөвлөл, Мөнгөний бодлогын хороогоор хэлэлцэж, Санхүүгийн тогтвортой байдлын зөвлөлийн гишүүдээс саналыг авч, зохих саналуудыг тусгасан болно.

Хүндэтгэсэн

ТАМГЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ

Ж.БАТХУЯГ

МОНГОЛ УЛС
МОНГОЛБАНК

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Бага тойруу 3, Утас: 31-03-92, Факс: (976-11) 31-14-71,
<http://www.mongolbank.mn>

2019. 08. 12 № А-1/769
танай _____-ны № _____-т

Төсөл хүргүүлэх тухай

Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийн төсөл, Монгол улсын Засгийн газар болон Санхүүгийн зохицуулах хороотой хамтран хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төслийг батлах Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг хавсралтаар хүргүүлж байна.

Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 1 дүгээр сарын 16-ны өдрийн 22 тоот тушаалаар Монголбанкны Тэргүүн Дэд Ерөнхийлөгчөөр ахлуулсан ажлын хэсэг Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийн төслийг боловсруулаад байна. Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийн төслийг Монголбанкны Захирлуудын зөвлөлийн 2019 оны 7 дугаар сарын 4 болон 8 дугаар сарын 5-ны өдрийн хурлаар хэлэлцэж дэмжсэн болно.

Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийг боловсруулахдаа эдийн засгийн сэргэлтийн төлөв, ирэх жилүүдэд эдийн засагт тулгарч болзошгүй эрсдэл, сорилтуудыг тодорхойлж, түүнийг шийдвэрлэх чиглэлд анхаарал хандуулан зорилтуудыг тодорхойллоо. Энэ хүрээнд Монголбанк өөрийн тооцоо, судалгаанаас гадна холбогдох мэргэжлийн байгууллага, бие даасан судлаачид, олон улсын байгууллагуудын судалгаа, зөвлөмж, дүгнэлтийг харгалзан үзэв.

Улсын Их Хурлын тогтоол болон Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийн төсөлд өгөх саналаа ирүүлэхийг хүсье.

Хавсралт ... хуудастай.

Хувийг: Монгол улсын сайд, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын даргад.

Хүндэтгэсэн

ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.БАЯРТСАЙХАН

МОНГОЛ УЛС
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

20 19 он 09 дугаар
сарын 25-ны өдөр

Дугаар ХЭГ/2665

Улаанбаатар-12
Утас: 260817
Факс: 976-11-310011

МОНГОЛБАНКНЫ ЕРӨНХИЙЛӨГЧ
Н.БАЯРТСАЙХАН ТАНАА

Санал хүргүүлэх тухай

Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийн төсөл, Засгийн газар болон Санхүүгийн зохицуулах хороотой хамтран хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төслийг батлах тухай Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөлд тусгайлан өгөх саналгүй болно.

Монгол Улсын сайд,
Засгийн газрын Хэрэг
эрхлэх газрын дарга

Д.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

МОНГОЛБАНКНЫ ЕРӨНХИЙЛӨГЧ
Н.БАЯРТСАЙХАН ТАНАА

МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН САЙД

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
С.Данзангийн гудамж 5/1, Засгийн газрын II байр,
Утас/факс: (976-51) 26-74-68, <http://www.mof.gov.mn>

2019.09.09 № 3-1/6094
танай 2019.08.08 -ны № 119/764 -т

Б. Баяржаван
Засгийн газрын

Хариу хүргүүлэх тухай

Санхүүгийн тогтвортой байдлын зөвлөлийн 2019 оны 9 дүгээр сарын 10-ны өдрийн хурлаар танилцуулагдах "Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэл"-ийн төсөл, түүнийг батлах Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөлд санал авах албан бичигтэй танилцаад дараах саналыг хүргүүлж байна.

Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийн 2 дугаар зүйлийн 3 дахь заалт буюу "Төв банкны гадаад өрийн хэмжээг бууруулж, Монгол Улсын гадаад валютын цэвэр нөөцийг үргэлжлүүлэн нэмэгдүүлэх" гэсэн заалтын хүрээнд баримтлах стратеги, хэрэгжүүлэх арга хэмжээнд Хятадын ардын банкттай байгуулсан своп хэлцлийг урт хугацаатай хөнгөлөлттэй нөхцөл бүхий Засгийн газрын зээлд буюу Хөгжлийн бодлогын зээл болгон шилжүүлэх талаар судалж, боломжит арга хэмжээг авна гэж тусгасан байна.

Дээрх арга хэмжээ нь Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2020 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2021-2022 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуулийн 1 дүгээр зүйлийн 8-д заасан Засгийн газрын өрийн нийт хэмжээ дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувийг зөрчсөн, мөн Улсын Их Хурлаар батлагдсан "Засгийн газрын өрийн удирдлагын 2019-2022 оны стратегийн баримт бичиг"-ийн дараах бодлогын арга хэмжээтэй зөрчилдсөн байна. Үүнд:

1. Төсвийн сахилга бат, санхүү мөнгөн хөрөнгийн удирдлагыг сайжруулах бодлогыг тууштай үргэлжлүүлэх замаар төсвийн алдагдлыг бууруулж, шинээр зээллэг үүсгэх хэрэгцээг бууруулна.
2. Дахин санхүүжилт хийхээс өөрөөр арилжааны нөхцөлтэй гадаад үнэт цаас гаргахаас татгалзана. Өрийн дахин санхүүжилтэд урт хугацаанд жигд төлөгдөх эх үүсвэрийг ашиглахыг эрмэлзэнэ.

Иймд Монгол Улсын хууль тогтоомж, Улсын Их Хурал, Засгийн газраас баталж, хэрэгжүүлж байгаа бодлогын баримт бичигтэй илэрхий зөрчилдсөн дээрх арга хэмжээг хасна уу.

Түүнчлэн Мөнгөний бодлогын баримт бичгийн төслийн 95-96 дугаар хуудсанд тусгагдсан төсвийн танилцуулгын холбогдох хэсэгт дараах өөрчлөлтийг оруулна уу
Үүнд:

1. "Батлагдсан төсвөөр Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого өмнөх оноос 331 тэрбум төгрөг, төсвийн зардал 2271 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэж төсвийн алдагдал энэ онд өмнөх жилээс 3.0 нэгж хувиар сулрах төлөвтэй байна."

2. "...Төсвийн орлогод импорттой холбоотой татварын орлого (362 тэрбум төгрөг), орлогын албан татвар (1142 тэрбум төгрөг), нийгмийн даатгалын орлого (924 тэрбум төгрөг), дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар (1050 тэрбум төгрөг)-ын орлого голлон нөлөөлөв."
3. "Батлагдсан төсвөөр хөрөнгө оруулалтын зардал өмнөх оноос 1.6 орчим их наяд төгрөг буюу 2 дахин, цалин хөлсний зардал 336 орчим тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэх юм..."

Цаашид танай байгууллага бодлогын баримт бичиг боловсруулахдаа төрөөс баримталж, хэрэгжүүлж буй бусад бодлого, арга хэмжээний нийцлийг хангасан, үнэн зөв мэдээлэл агуулсан байхад анхаарч ажиллана уу.

Ч.ХҮРЭЛБААТАР

МОНГОЛБАНКНЫ ЕРӨНХИЙЛӨГЧ
Н.БАЯРТСАЙХАН ТАНАА

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ
ХОРОО

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Бага тойруу 3, Засгийн газрын IV байр,
Утас: 26-44-44, Факс: (976-11) 32-90-84,
E-mail: info@frc.mn, http://www.frc.mn

2019.08.30 № 1/3225
танай _____-ны № _____-т

Санал хүргүүлэх тухай

СТБЗ-г

Б. Баардагва
Тангирса
Тангирса

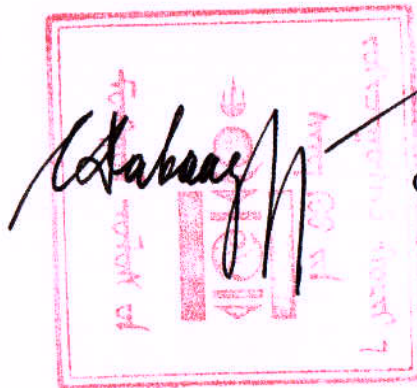
“Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийн төсөл” түүнийг батлах УИХ-ын тогтоолын төсөлтэй танилцан, үндсэн чиглэлийн төсөлд Хорооноос тусгуулах саналыг хавсралтаар хүргүүлж байна.

Түүнчлэн үндсэн чиглэлийг батлах УИХ-ын тогтоолын төслийн 2 дугаар заалтын танилцуулгад тусгасан 4 дугаартай арга хэмжээнд “Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн төсөлд одоо зохицуулалтгүй байгаа санхүүгийн түрээсийн үйлчилгээ үзүүлдэг болон барьцаалан зээлдүүлэх үйл ажиллагаа эрхэлдэг санхүүгийн байгууллагууд Санхүүгийн зохицуулах хорооноос тусгай зөвшөөрөл авч, Хорооны хяналт шалгалтад хамрагддаг байхаар тусгана” гэж заасан байсныг хасах саналтай байна.

Хавсралт ² хуудастай.

Хүндэтгэсэн,

ДАРГА

С.ДАВААСҮРЭН

007103

Санхүүгийн зохицуулах хорооны
2019 оны 8 дугаар сарын 30-ны өдрийн
1/3225 тоот албан бичгийн хавсралт

**“ТӨРӨӨС МӨНГӨНИЙ БОДЛОГЫН ТАЛААР 2020 ОНД БАРИМТЛАХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙН ТӨСӨЛ”-Д
САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНООС ӨГӨХ САНАЛ**

Зорилт		Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ		Санал
1	МӨНГӨНИЙ БОДЛОГЫН ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД			
1.2	Банк, санхүүгийн салбарын системийн эрсдэлийг үнэлэх, санхүүгийн мөчлөгийг тодорхойлох шинжилгээний аргачлалыг үргэлжлүүлэн хөгжүүлж, системийн эрсдэл хуримтлагдахаас сэргийлэхэд чиглэсэн макро зохистой бодлогыг мөнгөний бодлоготой хослуулан хэрэгжүүлнэ.	Банкны системийн эрсдэл, эмзэг байдлыг тодорхойлох индикатор, аргачлалууд, түүнийг Монгол Улсын макро эдийн засаг, санхүүгийн системийн онцлогт тохируулан хөгжүүлэх боломжийг судална.	“Банк, санхүүгийн салбарын системийн эрсдэл, эмзэг байдлыг тодорхойлох индикатор, аргачлалууд, түүнийг Монгол улсын макро эдийн засаг, санхүүгийн системийн онцлогт тохируулан хөгжүүлэх боломжийг судална” гэсэн өөрчлөлт оруулах.	
2	САНХҮҮГИЙН САЛБАРЫН ТОГТВОРТОЙ БАЙДЛЫН ХҮРЭЭНД			
2.1	“Банк, санхүүгийн салбарын хууль, эрх зүйн шинэтгэлийг үргэлжлүүлж, олон тулгуурт санхүүгийн систем бүрдүүлэх чиглэлийг дэмжиж ажиллана” гэсэн өөрчлөлт оруулах.	Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Векселийн тухай хууль, санхүүгийн үүсмэл хэрэгсэл, санхүүжилтийн хэрэгслийн хуулиудын төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийг баримтлан банк, санхүүгийн салбарын бүтээгдэхүүн үйлчилгээний шинэлэг зохицуулалттайгаар боловсруулна.	“Банк, эрх бүхий хуулийн хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Векселийн тухай хууль, санхүүгийн үүсмэл хэрэгсэл, санхүүжилтийн хэрэгслийн хууль болон бусад шаардлагатай хуулийн төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийг баримтлан банк, санхүүгийн салбарын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний шинэлэг зохицуулалттайгаар боловсруулна” гэсэн өөрчлөлт оруулах.	Тус заалтыг нэмж тусгуулах Тус заалтыг нэмж тусгуулах

	<p>Банк, банк бус санхүүгийн байгууллагуудын эрсдэл даах чадварыг нэмэгдүүлэх, хувь эзэмшлийн төвлөрлийг бууруулах, зохистой засаглалын зарчим, олон нийтийн оролцоо, хяналтыг бий болгох эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх арга хэмжээг үе шаттай авч хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>Банк, банк бус санхүүгийн байгууллагуудад тогтоох өөрийн хөрөнгийн шаардлагыг хугацаатай төлөвлөгөөний дагуу банкуудад шат дараатайгаар нэвтрүүлж, мөрдүүлнэ.</p>	<p>“Банк, банк бус санхүүгийн байгууллагуудад тогтоосон өөрийн хөрөнгийн шаардлагыг хугацааны дагуу шат дараатайгаар нэвтрүүлж мөрдүүлнэ” гэсэн өөрчлөлт оруулах.</p>
<p>3 САНХҮҮГИЙН ЗАХЫН ДЭД БҮТЭЦ, ТҮҮНИЙ ИНСТИТУЦИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ХҮРЭЭНД</p>	<p>Олон нийтийн санхүүгийн суурь мэдээллийг дээшлүүлэх ажлыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх.</p>	<p>Хөдөө, орон нутгийн иргэдэд санхүүгийн мэдлэг олгох ажлын хүрээнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Санхүүгийн мэдлэг түгээх сургагч багш нарыг үргэлжлүүлэн бэлтгэж, нэгэнт бэлтгэгдсэн сургагч багш нарыг мэдээллээр хангах; o Энэ чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран ажиллана. 	<p>Энэ заалтын “Санхүүгийн мэдлэг түгээх сургагч багш нарыг үргэлжлүүлэн бэлтгэж, нэгэнт бэлтгэгдсэн сургагч багш нарыг мэдээллээр хангах” гэсэн хэсгийг “Санхүүгийн зах зээлтэй холбогдолтой аливаа хууль эрхзүйн мэдлэгийн түвшинг дээшлүүлэх, санхүүгийн суурь мэдлэг олгох, өөрсдийн эрх ашгийг хамгаалах, тохиромжтой санхүүгийн бүтээгдэхүүн сонгох зэрэг ур чадварыг нэмэгдүүлэх талаар тусгай албан бус сургалтын хөтөлбөр боловсруулан, орон нутгийн иргэдэд “Санхүүгийн боловсрол түгээх сургагч багш бэлтгэх” сургалт зохион байгуулах” гэж өөрчлөх саналтай байна.</p>
<p>3.3</p>	<p>Цахим хуудас, олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр санхүүгийн мэдлэг олгох ажлыг хэрэгжүүлнэ:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Олон нийтэд санхүүгийн суурь мэдлэг олгох сургалтыг цахим хуудас болон шинэлэг технологид суурилсан арга хэрэгслээр олгож, хүртээмжийг сайжруулахад анхаарна; o Төсөвчин аппликейшний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ. 	<p>Энэ заалтыг “Санхүүгийн боловсролыг дэмжих, иргэдэд санхүүгийн мэдлэг олгоход чиглэсэн нэгдсэн цахим хуудас ажиллуулах, цахим хуудсанд санхүүгийн боловсрол олгох мэдээллүүдээс гадна холбогдох төрийн байгууллага, мэргэжлийн ороллогч, аж ахуйн нэгжүүдтэй холбоотой мэдээ мэдээллийг байршуулна” гэж өөрчлөх саналтай байна.</p>	<p>Энэ заалтыг “Санхүүгийн боловсролыг дэмжих, иргэдэд санхүүгийн мэдлэг олгоход чиглэсэн нэгдсэн цахим хуудас ажиллуулах, цахим хуудсанд санхүүгийн боловсрол олгох мэдээллүүдээс гадна холбогдох төрийн байгууллага, мэргэжлийн ороллогч, аж ахуйн нэгжүүдтэй холбоотой мэдээ мэдээллийг байршуулна” гэж өөрчлөх саналтай байна.</p>

**ХАДГАЛАМЖИЙН
ДААТГАЛЫН
КОРПОРАЦИ**

МОНГОЛБАНКНЫ ЕРӨНХИЙЛӨГЧ
Н.БАЯРТСАЙХАН ТАНАА

Улаанбаатар хот 14230, Сүхбаатар дүүрэг,
Нарны зам 91, Санроуд оффис 3 давхар
Утас: +(976)-70008448, Факс: +(976)-70008448
<http://www.dicom.mn>

СТБЗ-9

2019.08.29 № 01/184
танай _____-ны № _____-т

Санал хүргүүлэх тухай

Монголбанкнаас А-19/764 тоот албан бичгийн хамт хавсралтаар ирүүлсэн төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийн төсөл, түүнийг батлах УИХ -ын тогтоолын төсөлтэй танилцлаа. Үндсэн чиглэлийн төсөл болон УИХ -ын тогтоолын төслийг дэмжиж байна.

Хүндэтгэсэн,

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

Х.БУМ-ЭРДЭНЭ

БАТЛАВ.

МОНГОЛБАНКНЫ ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.БАЯРТСАЙХАН

ТӨРӨӨС МӨНГӨНИЙ БОДЛОГЫН ТАЛААР 2020 ОНД БАРИМТЛАХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Үндсэн чиглэлийн төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

Сүүлийн гурван жилд Монголбанк эдийн засгийг тогтворжуулж, сэргээх, гадаад өрийн дефолтоос зайлсхийж, эрсдэлийг бууруулах, банк санхүүгийн салбарыг эрүүлжүүлж, дархлааг сэргээхэд чиглэсэн бодлого, арга хэмжээг авч хэрэгжүүллээ. Эдийн засгийн сэргэлтийг мөнгөний бодлогоор дэмжих зорилгоор мөнгөний бодлогын хүүг 2017, 2018 онд шат дараатай бууруулснаар банкны салбараас бодит эдийн засаг руу нийлүүлэгдэх санхүүжилт нэмэгдэж, зээлийн хүү буурсан нь эдийн засгийн сэргэлтэд чухал дэмжлэг боллоо. Улмаар хэрэглээ, хөрөнгө оруулалт, экспорт болон импортын өсөлт эрчимжиж, эдийн засгийн идэвхжил нэмэгдсэнээр сүүлийн хоёр жилд иргэд, аж ахуйн нэгжүүдийн орлого нэмэгдэн татварын орлого сайжирсан, ажил эрхлэлт нэмэгдэн ажилгүйдлийн түвшин буурсан, санхүүгийн зуучлал нэмэгдэн банкны зээлийн тэр дундаа бизнесийн зээлийн өсөлт нэмэгдсэн зэрэг нь бодит эдийн засаг дээр ч, санхүүгийн зах зээл дээр ч сэргэлт бий болсны илэрхийлэл юм.

Монголбанк хэрэглээний үнийн индексээр хэмжигдэх инфляцийг ирэх онд 8 хувийн орчимд тогтворжуулж, дунд хугацаанд 6 хувийн орчимд бууруулж тогтворжуулах зорилтыг хангасан мөнгөний бодлогыг хэрэгжүүлнэ. Эдийн засгийн гадаад орчин, дотоод идэвхжлийг харгалзан үзэхэд инфляци зорилтот түвшний орчимд тогтворжих хандлага хэвээр байна. Жилийн инфляци 2019 оны 6 дугаар сард улсын хэмжээнд 8.1 хувьтай гарлаа. Инфляцийн хэлбэлзэл нь газрын тосны дэлхийн зах зээлийн үнийг дагасан шатахууны үнэ, нийлүүлэлтийн доголдоос шалтгаалсан мах, хатуу түлшний үнийн огцом өөрчлөлтөөр тайлбарлагдаж байгаа бол эрэлтийн шалтгаантай суурь инфляци харьцангуй тогтвортой байна.

Сүүлийн 2 жил гаруй хугацаанд банк санхүүгийн системийн хууль эрх зүйн шинэчлэлийн хүрээнд банк, санхүүгийн салбарын тулгуур суурь болсон эрх зүйн актуудад нэмэлт өөрчлөлт оруулах төслийг эрх бүхий байгууллагатай хамтран боловсруулж, УИХ-аар батлуулаад байна. Технологид суурилсан шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ санхүүгийн зах зээлд олноор нэвтэрч, эрх зүйн орчинг нарийвчлан боловсронгуй болгох, харилцагчийн эрх ашгийг хамгаалах, банкны салбарын тогтвортой байдлыг хангах зорилгоор холбогдох хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох шаардлага улам бүр нэмэгдэж байна. Энэ хүрээнд санхүүгийн салбарын дэд бүтцийг сайжруулах, валютын зохицуулалтыг боловсронгуй болгох, санхүүгийн тогтвортой байдлыг бэхжүүлэх, банкны харилцагчийн эрх ашгийг хамгаалах чиглэлээр эрх зүйн шинэтгэлийг төрийн эрх бүхий байгууллагатай хамтран үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.

Манай эдийн засаг түүхий эдийн үнэ, гадаад хөрөнгийн урсгал, гадаад эрэлтээс өндөр хамааралтай байгаагаас эдийн засгийн болон санхүүгийн мөчлөг богино, давтамж олон байдаг. Нөгөө талаас Монгол Улсын нийт гадаад өрийн хэмжээ 2010 оноос хойш 4 дахин нэмэгдсэн бөгөөд ирэх таван жилд хийгдэх гадаад өрийн төлбөр одоогийн валютын нөөцөөс даруй 3.5 дахин өндөр байгаа нь эдийн засгийн эмзэг байдлыг ихээхэн нэмэгдүүлж, макро эдийн засгийн тогтвортой байдлыг бууруулах эрсдэлтэй юм. Иймд мөчлөгийн уналтын далайцыг бууруулах, болзошгүй эрсдэл, хүндрэлээс сэргийлэхийн тулд эдийн засгийн болон санхүүгийн секторын дархлааг нэмэгдүүлэх, санхүүгийн нөөцийг бүх шатанд хуримтлуулах, санхүүгийн салбарын болзошгүй эрсдлээс урьдчилан сэргийлэхэд чиглэсэн бодлого, арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх нь нэн чухал болж байна.

Гадаад өрийн эргэн төлөлтийг шийдвэрлэх, эдийн засгийн дархлааг нэмэгдүүлэхэд гадаад валютын нөөц (цэврээр)-ийг зохистой түвшинд хүргэж нэмэгдүүлэх нь нэн тэргүүний зорилт болж байна. Ялангуяа ирэх онд эдийн засгийн өсөлтийн үе үргэлжлэхээр байгаа тул гадаад, дотоод секторын тэнцвэртэй байдлыг хадгалах, валютын ханшийн зохистой бодлогыг хэрэгжүүлэх замаар валютын нөөцийг нэмэгдүүлэх боломж бүрдэхээр байна. Үүний зэрэгцээ Засгийн газартай хамтран гадаад өрийн тогтвортой байдал, гадаад өрийн стратегийг боловсруулж, эргэн төлөх болон дахин санхүүжүүлэх өрийн хэмжээг дунд, урт хугацаанд тодорхойлж, түүнийг шийдвэрлэх чиглэлээр олон улсын байгууллага, донор орнуудтай хамтран ажиллах хэрэгцээ шаардлага өндөр байна.

Хоёр.Үндсэн чиглэлийн бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Эдийн засгийн идэвхжил нэмэгдэж, өсөлт сэргэж байгаа боловч эргэн төлөлтийн доголдолтой зээлийн хэмжээ буурахгүй байна. Тухайлбал, банкны салбарын анхаарал хандуулах зээлийн өрийн үлдэгдэл 2019 оны 6 дугаар сарын эцсийн байдлаар өмнөх жилийн мөн үеэс 26.0 хувиар, чанаргүй зээлийн хэмжээ 41.2 хувиар тус тус өслөө. Чанаргүй зээл өсөхөд уул уурхай, боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбарын зээлийн чанар үргэлжлэн муудаж байгаа нь голлох нөлөө үзүүлсэн байна. Хэдийгээр банкны системд хуримтлагдаад буй чанаргүй зээл нь санхүүгийн тогтвортой байдалд эрсдэл учруулахааргүй байгаа ч эдийн засгийн хүндрэлийн үед системийн хэмжээнд чанаргүй актив хурдтай нэмэгдэхээс сэргийлэх, нэгэнт үүссэн чанаргүй активыг шийдвэрлэх тогтолцоо, дэд бүтцийг хөгжүүлэхэд шаардлагатай хууль эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох ажлыг төрийн эрх бүхий бусад байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлэх нь дараагийн нэг зорилт болж байна. Үүний зэрэгцээ санхүүгийн системд хуримтлагдаж болзошгүй эрсдэлийг тогтмол хянаж, бодит эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөг урьдчилан тооцох, санхүүгийн системийн эрсдэл даах чадавхыг нэмэгдүүлэх, түүний мөчлөг дагасан байдлыг сааруулж, дотоод эмзэг байдлыг бууруулах, системийн тодорхой нэг хэсэгт эрсдэл хуримтлагдахаас урьдчилан сэргийлэх замаар тогтвортой байдлыг хадгалах, улмаар эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг дэмжихэд чиглэсэн

макро зохистой бодлогыг үргэлжүүлж, мөнгөний бодлоготой хослуулан хэрэгжүүлэх шаардлагатай.

Монгол Улсын мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тогтолцооны харилцан үнэлгээний үзүүлэлтийг ахиулах арга хэмжээг үргэлжлүүлэн авч, холбогдох олон улсын байгууллагуудын шаардлагыг биелүүлэхэд эрх бүхий байгууллагуудын хамтын ажиллагаа, ажлын уялдааг сайжруулах, өндөр дүнтэй мөнгө угаах гэмт хэрэгт онцгой анхаарал хандуулах идэвхтэй хамтран ажиллах хэрэгцээ шаардлага хэвээр байна.

Гурав.Үндсэн чиглэлийн төсөл батлагдсаны дараа үүсч болох нийгэм, эдийн засгийн үр дагавар

Цаашид Өргөтгөсөн санхүүжилтийн хөтөлбөрийг амжилттай хэрэгжүүлж дуусгах нь манай эдийн засгийн хэтийн төлөвт стратегийн чухал ач холбогдолтой. Тэр дундаа, Монгол Улсын гадаад өрийг тогтворжуулах, дарамтыг бууруулахад ОУВС болон бусад доноруудын тусламж дэмжлэг цаашид ч онцгой шаардлагатай байгааг энд онцлох нь зүйтэй.

Монгол Улсын эдийн засагт гарч буй эерэг өөрчлөлтийг бататгах, үүсч болзошгүй эрсдлээс сэргийлэх, эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг хангаж, нийт ард иргэд, бизнес эрхлэгчдэд хүртээмжтэй болгоход Монголбанкны ирэх жилүүдийн бодлого, үйл ажиллагаа чиглэнэ.

Дөрөв.Үндсэн чиглэл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, уг төслийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой холбогдон цаашид шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох шаардлагатай хуулийн тухай

Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэлийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хуультай нийцсэн байна.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2019 оны ... сарын ... өдөр

Дугаар ...

Төрийн ордон,
Улаанбаатар хот

**ТӨРӨӨС МӨНГӨНИЙ БОДЛОГЫН ТАЛААР 2020 ОНД БАРИМТЛАХ
ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ БАТЛАХ ТУХАЙ**

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7 дахь заалт, Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. “Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2020 онд баримтлах үндсэн чиглэл”-ийг хавсралтаар баталсугай.

2. Дор дурдсан арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Засгийн газар /У.Хүрэлсүх/, Монголбанк /Н.Баяртсайхан/, Санхүүгийн зохицуулах хороо /С.Даваасүрэн/-нд тус тус даалгасугай.

1/ Монгол Улсын мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тогтолцооны харилцан үнэлгээний үзүүлэлтийг ахиулах арга хэмжээг авч, олон улсын холбогдох байгууллагуудтай идэвхтэй хамтран ажиллах;

2/ Эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг дунд хугацаанд хадгалах, гадаад өр, төлбөрийг шийдвэрлэх чиглэлээр олон улсын санхүүгийн байгууллагатай хамтран ажиллах;

3/ Төв банкны гадаад өрийн хэмжээг бууруулж, Монгол Улсын гадаад валютын цэвэр нөөцийг тууштай нэмэгдүүлэх;

4/ Санхүүгийн хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах эрх зүйн орчныг сайжруулж, зээл олголтын зарчмыг олон улсын жишигт нийцүүлж, хэрэгжилтийг хангах;

5/ Банкны салбарын “Чанаргүй активыг бууруулах стратеги”-ийн хэрэгжилтийг хангаж, хууль эрх зүйн шинэ орчинг бий болгох;

Энэ тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Монгол Улсын Их Хурлын Эдийн засгийн байнгын хороо /Ж. Ганбаатар/-нд үүрэг болгосугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Г. ЗАНДАНШАТАР

ТӨРӨӨС МӨНГӨНИЙ БОДЛОГЫН ТАЛААР 2020 ОНД БАРИМТЛАХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙН ТӨСӨЛ

Мөнгөний бодлого нь эдийн засгийн болон банк, санхүүгийн тогтолцооны тогтвортой байдлыг бэхжүүлж, санхүүгийн зах зээлийн хөгжлийг дэмжихэд чиглэнэ.

1. Мөнгөний бодлогын зорилтын хүрээнд:

1.1. Мөнгөний бодлогыг зах зээлийн зарчимд тулгуурлан хэрэгжүүлж хэрэглээний үнийн индексээр хэмжигдэх инфляцийг 2020 онд жилийн 8 хувь, дунд хугацаанд 6 хувь орчимд тогтворжуулна.

1.2. Банкны системийн эрсдэлийг үнэлэх, санхүүгийн мөчлөгийг тодорхойлох шинжилгээний аргачлалыг үргэлжлүүлэн хөгжүүлж, системийн эрсдэл хуримтлагдахаас сэргийлэхэд чиглэсэн макро зохистой бодлогыг мөнгөний бодлоготой хослуулан хэрэгжүүлнэ.

1.3. Мөнгөний бодлогын үр нөлөөг сайжруулах зорилгоор Төв банкны олон нийттэй харилцах харилцааг өргөжүүлж, мэдээллийн хүртээмжийг сайжруулна.

2. Санхүүгийн салбарын тогтвортой байдлын хүрээнд:

2.1. Банк, санхүүгийн салбарын хууль эрх зүйн шинэтгэлийг хэрэгжүүлнэ.

2.2. Банкны салбарын эрсдэл даах чадварыг нэмэгдүүлэх, хувь эзэмшлийн төвлөрлийг бууруулах, зохистой засаглалын зарчим, олон нийтийн оролцоо, хяналтыг бий болгох эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх арга хэмжээг үе шаттай авч хэрэгжүүлнэ.

2.3. Банкны хяналт шалгалт, зохицуулалтын арга хэрэгслийг Базелийн стандарттай нийцүүлэн сайжруулах арга хэмжээг авна.

3. Санхүүгийн захын дэд бүтэц, түүний институцийг бэхжүүлэх хүрээнд:

3.1. Үндэсний төлбөрийн системийн нэгдсэн зохицуулалтыг бий болгох, төлбөрийн систем дэх финтек компаниудын үйл ажиллагааг зохицуулсан эрх зүйн зохицуулалтыг шинэчилнэ.

3.2. Төв банкны суурь бүртгэлийн болон дотоод удирдлагын цогц системийг нэвтрүүлж, бүртгэл, удирдлага, хяналт, тайлагналыг олон улсын жишигт хүргэн, мэдээллийн технологийн хөгжлийн шилдэг туршлагыг нэвтрүүлэх ажлыг эхлүүлнэ.

3.3. Олон нийтийн санхүүгийн суурь мэдлэгийг дээшлүүлэх ажлыг сайжруулна.